

FLORA DEL RIU GAIÀ

per Xavier Salat i Brunel

Introducció

El treball que ara teniu a les mans és un estudi botànic dels marges del riu Gaià al seu pas per l'Alt Camp.

El riu Gaià ofereix uns atractius botànics que poden ser molt interessants, a l'hora de fer un estudi d'aquesta zona. Concretament, el riu obre pas cap a l'interior d'espècies més o menys d'àmbit litoral, alhora que la part alta del riu ofereix una massa densa de vegetació. També un aspecte interessant és l'existència de l'albereda de Santes Creus, que és una bona representant del bosc de ribera a Catalunya.

Tots aquests aspectes poden moure els botànics i els afeccionats a la botànica a estudiar aquesta zona, tal com ja van fer E. Batalla i F. Masclans, durant els anys 1947 i 1948.

Aquest treball aporta algunes espècies noves per a la zona, que no van ésser citades en l'anterior treball realitzat per Batalla i Masclans.

Delimitació de la zona

La zona estudiada comprèn els marges del riu Gaià i un espai d'uns 500 m. a banda i banda del riu. Comprèn unes 28 quadrícules UTM de Km. per Km. i una llargada del riu de prop de 30 Km.

El riu travessa els termes municipals de Querol, el Pont d'Armentera, Aiguamúrcia, Vila-rodona, Montferri i Vilabella. Tots dins l'Alt Camp.

Característiques del riu

El Gaià s'origina a Santa Coloma de Queralt. Té una longitud de 66

Km. Travessa la Serralada Pre-litoral, baixa pels plans d'Aiguamúrcia i de Vila-rodonà i surt al mar per les platges de Tamarit. La superfície de la conca és d'uns 420 Km.². Té una altitud màxima de 948 m. i una mitjana de 463 m. L'aportació mitjana anual d'aigua és de 28 Hm.³ El poc cabdal d'aigua que porta fa que, durant els mesos d'estiu, el riu s'assequi en les seves parts baixes. Fet que podria condicionar la desaparició d'algunes espècies.

Durant l'agost, el riu és sec des del Pont d'Armentera. El Gaià es nodreix de diferents afluents (Mapa 1).

Altituds més importants del riu Gaià:

Querol (viver): 550 m.

El Pont d'Armentera: 348 m.

Santes Creus: 330 m.

Aiguamúrcia: 270 m.

Montferri: 230 m.

Vila-rodonà: 250 m.

Montferri: 230 m.

Litologia

El riu, al seu pas per l'Alt Camp, travessa terrenys del terciari (Neogèn més concretament) i del Mesozòic (Veure mapa 2).

Pel que fa a les terres superficials, un estudi publicat recentment i realitzat per tècnics d'Extensió Agrària, donen les següents dades per a la zona del Gaià.

Textura de sòl:

França	Franc-Arenosa	Franc-Llimosa	Arenosa
66 %	13 %	20 %	1 %

PH:

6'7-7'4	7'5-7'8	7'9-8'2	8'3-8'8
3 %	17 %	48 %	32 %

Carbonat càlcic:

0-5 %	5'1-25 %	25'1%-40 %	40'1 %-50 %	50'1 %-60 %	+60 %
-	8 %	16 %	29 %	35 %	17 %

Fòsfor assimilable:

-5 ppm	5-10	10-15	15-20	20-30	30-40 + 40
5 %	10 %	19 %	14 %	20 %	12 % 20 %

Potasi bescanviable: (meq/100 gr.)

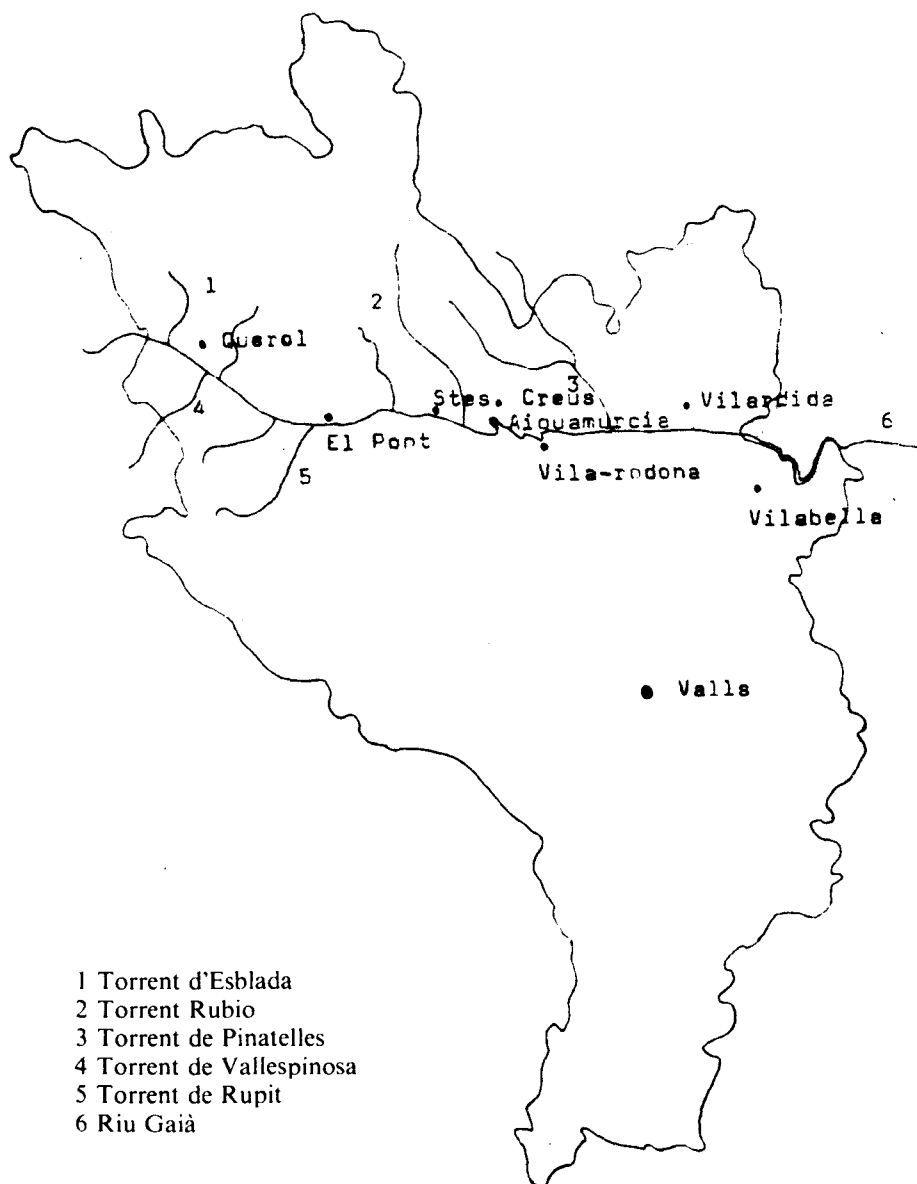
-0'26	0'26-0'38	0'39-0'50	0'51-0'75	0'76-1	+1
18 %	23 %	19 %	18 %	13 %	9 %

Magnesi bescanviable: (meq/100 gr.)

0'61	0'61-0'99	1-2'5	2'51-5	5'01-7'5
3 %	15 %	59 %	22 %	1 %

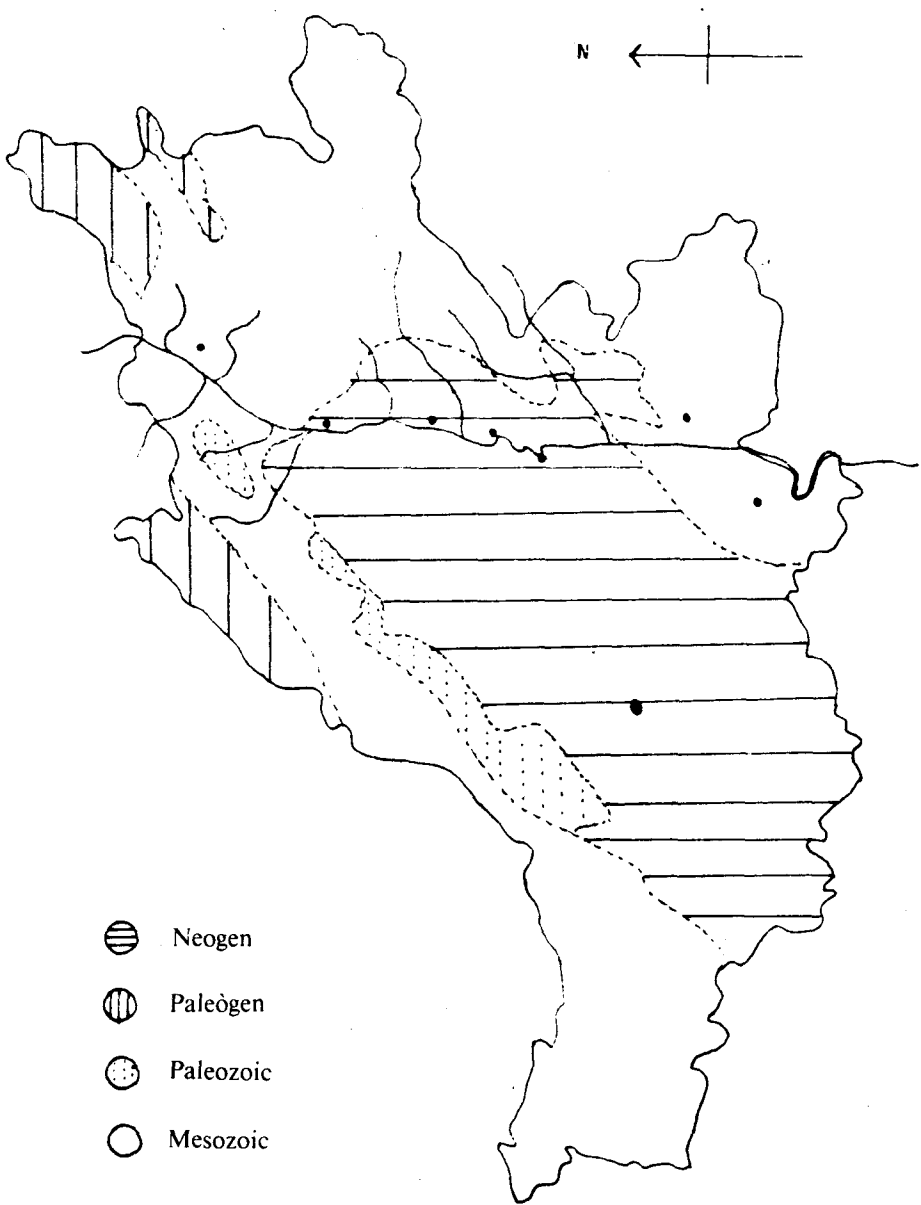
Aquests tants per cent fan referència a la quantitat de terrenys de la zona del Gaià.

Mapa 1

Font: «L'Alt Camp: marc físic, marc humà».

Mapa 2

Font: «L'Alt Camp: marc físic, marc humà».

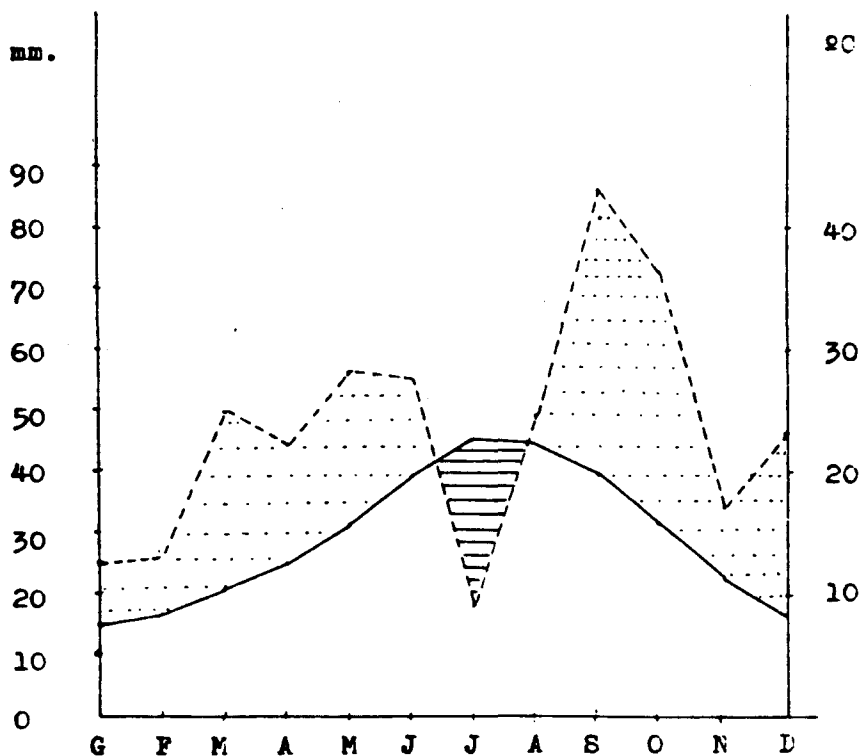
Climatologia

El clima que domina a la zona és un clima típicament mediterrani. A la part baixa de la zona estudiada (Vila-rodon, Aiguamúrcia, Montferri, Vilabella), hi domina el clima mediterrani litoral. A la part alta, hi domina el clima mediterrani de muntanya baixa o mitjana (Mapa 3).

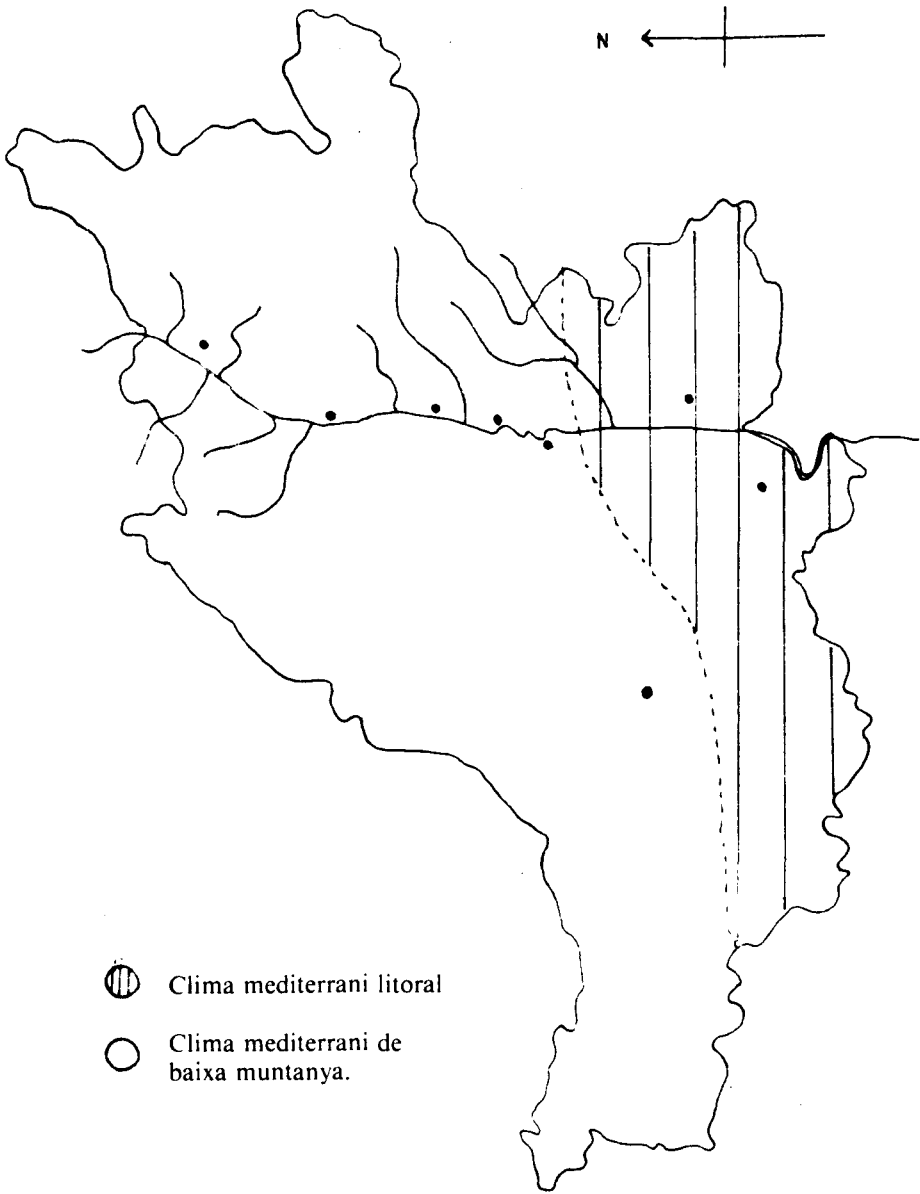
El règim de pluges i de temperatures es pot resumir en el diagrama ombrotèrmic següent, que està realitzat prenent les dades de l'estació meteorològica oficial de Valls, si bé poden haver-hi unes diferències pluviomètriques en alguna zona, que represento al mapa 4.

Diagrama embrotèrmic

PERÍODE 1948-1970

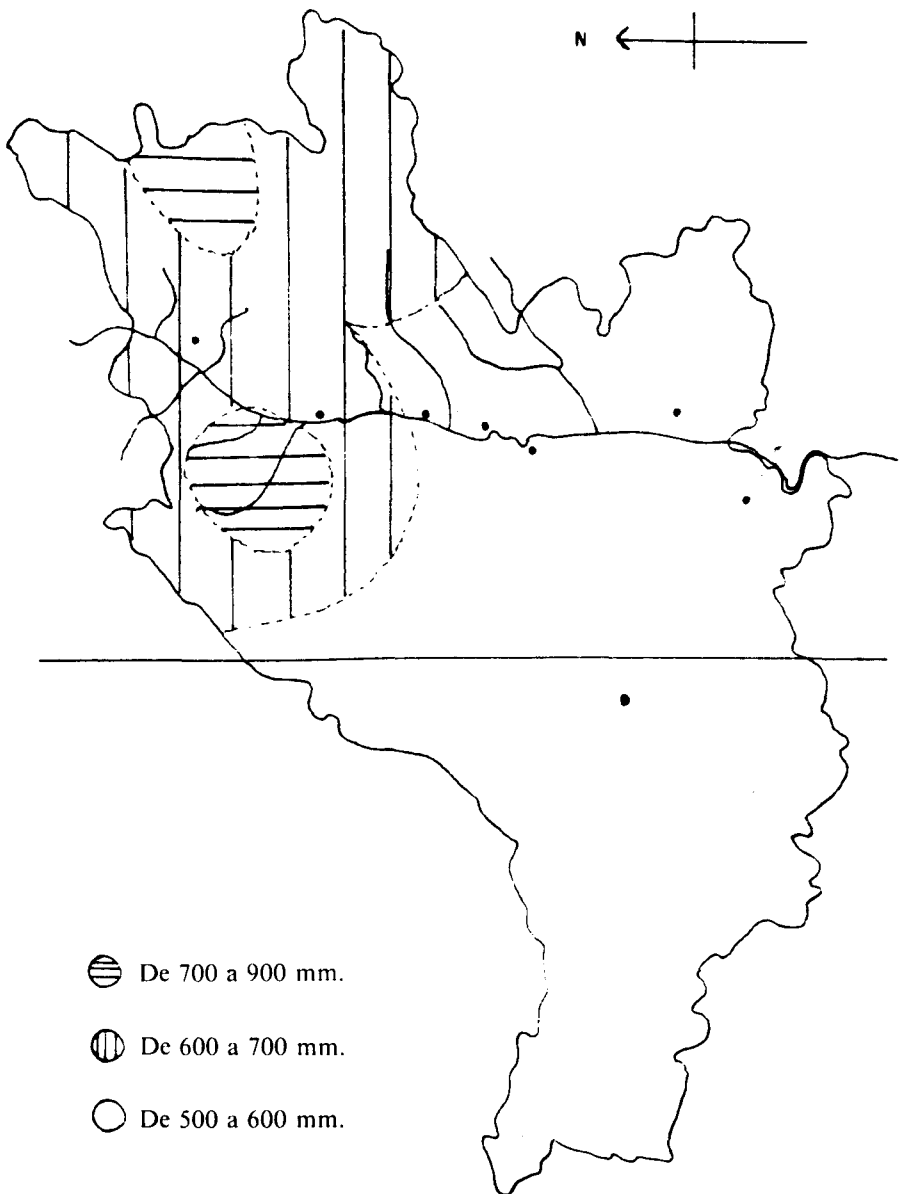

Mapa 3

Font: «L'Alt Camp: marc físic, marc humà».

Mapa 4

Font: «L'Alt Camp: marc físic, marc humà».

Aspecte general de la vegetació

Per causa de la climatologia i de la seva situació, la vegetació de la conca del Gaià és, predominantment, de caràcter mediterrani. L'associació *Quercetum ilicis* ocupa la totalitat de la conca del Gaià, però, malauradament, i per causa de l'acció de l'home, els incendis (fa uns 4 o 5 anys la zona de Querol es va veure afectada per un incendi que cremà una gran superfície que modificà, així, l'aspecte i la composició de la vegetació), i, en alguns indrets, el pasturatge ha condicionat la vegetació (sobretot en la part alta de la zona). Malgrat això, encara es conserva algun poblament de *Quercus ilex* ssp. *rotundifolia*. Les terres ara incultes han estat envaïdes pel *Pinus halepensis*.

Amb molta freqüència, es presenten comunitats atribuïbles a l'aliança *Rosmarino-Ericion*, sobretot a la part alta de la zona.

Cal fer notar també que, a l'àrea del Gaià, hi penetra el margalló fins a Salmella, si bé ho fa d'una manera molt esparsa.

Pel que fa a la vegetació de ribera, cal dir que és poc espectacular, li falta la protecció de les espècies arbòries, si bé, en alguns indrets, com ara Santes Creus, es conserven bons representats de l'associació *Vincopopuletum albae*. Els principals pobladors arbustius de les vores del riu són els sarguers (*Salix eleagnos* que en la part alta de la zona estudiada comença a barrejar-se amb *Salix atrocinerea*).

Allà on l'aigua s'entreté, podem trobar les espècies herbàcies típiques de terres molt humides (*Helosciodium nodiflorum*, *Nasturtium officinale*, *Veronica beccabunga*, *Scrophularia aquatica*, etc.), no hi pot faltar, és clar, a les raconades d'aigua la presència de grans poblaments de *Lemna minor* que donen color al curs del riu.

Els cultius predominants en la zona són la vinya i l'ametller. Cap a la part baixa ja es comencen a trobar garrofers plantats o bé que creixen de manera espontània. També, cap a la part alta, s'hi troben alguns camps de cereals. Cal dir que tots aquests cultius poden arribar fins ben a prop del riu, cosa que condiciona d'alguna manera l'existència d'espècies que podien trobar-se a la zona.

Relació de plantes observades

Les plantes que han estat observades durant el treball, han estat herboritzades, per tant a la llista que ve a continuació (ordenada per famílies), sota el nom de l'espècie porta la localitat, el quadrant UTM, l'altitud en què s'ha trobat i la data de recol·lecció. També poso junt a cada espècie una breu descripció del lloc on ha estat recollida. En alguns casos, indico que la planta recol·lectada no està esmentada en el catàleg de les plantes de la Conca del Gaià, publicat a «Collectanea botanica» per Batalla i Masclans.

Aquesta llista conté 351 espècies, de les que 19 no estan citades per Batalla i Masclans.

Equisetàcies

Equisetum ramosissimum Desf.

Querol. CF6586. 550 m. 17 juliol 86.

Marges del riu, llocs humits.

E. telmateia Lamk

Santes Creus. CF6378. 350 m. 4 juliol 86.

Recs de l'albereda.

E. arvense L.

Vilardida. CF6271. 15 març 86.

Llocs humits

Polipodiàcies

Ceterach officinarum DC.

Vilardida. CF6272. 250 m. 25 març 86.

Marges secs, obac.

Asplenium trichomanes (L.) Huds

Roques humides

Adiantum capillus-veneris L.

Vilardida. CF6272. 250 m. 25 març 86.

Marges de recs.

Polypodium vulgare L. ssp. *serrulatum* Arcang.

Querol. CF6687. 500 m. 31 juliol 86.

Roques fresques.

Cupressàcies

Juniperus oxycedrus L.

El Pont. 330 m. 14 desembre 85.

Exemplars aïllats a la part alta.

Pinàcies

Pinus pinea L.

Només n'he vist dos o tres exemplars a la part alta del riu.

P. halepensis L.

El Pont. CF6384. 400 m. 17 juliol 86.

Fa boscos, majoritàriament a la part alta.

Fagàcies

Quercus coccifera L.

El Pont. 330 m. 4 gener 86.

Garrigues, colonitzen sobretot els espais cremats de Querol ara farà uns 4-5 anys.

Q. ilex L. ssp. *rotundifolia* (Lamk.) Schwz.

Querol. CF6688. 500 m. 11 juliol 86.

No formen boscos, només es presenten exemplars aïllats.

Q. faginea Lam.

Querol. CF6586. 550 m. 17 juliol 86.

Es presenten exemplars aïllats cap a la part alta.

Salicàcies

Salix atrocinerea Brot.

Querol. CF6688. 500 m. 11 juliol 86.

Prop de viver, vora el riu.

S. elaeagnos Scop.

El Pont. CF6381. 350 m. 4 juliol 86.

Vores del riu, formant els sarguers.

S. babylonia L.

Montferri, CF6270. 220 m. 24 juliol 86.

Naturalitzat en algunes zones prop de poblacions.

Aquesta espècie no la citen Batalla i Masclans.

Populus alba L.

Santes Creus. CF6378. 310 m. 3 maig 86.

Forma les alberedes, que es troben al llarg del riu, sobretot a la part baixa.

P. nigra L.

Montferri. CF6270. 220 m. 24 juliol 86.

Es troba junt amb els àlbers i en grups aïllats prop de l'aigua.

Moràcies

Ficus carica L.

Es troba esporàdica en roques i espadats de tota la zona.

Ulmàcies

Ulmus minor Miller.

Santes Creus. CF6378. 350 m. 4 juliol 86.

Formant part de la vegetació de l'albereda.

Celtis australis L.

El Pont CF6381. 350 m. 4 juliol 86.

Prop del riu.

Urticàcies

Urtica dioica L.

El Pont. CF6381. 350 m. 4 juliol 86.

Planta mitròfila i ruderal.

Parietaria officinalis L.

Ambients ruderals de tota la zona.

Cannabàcies

Humulus lupulus L.

Querol. CF6688. 500 m. 11 juliol 86.

Aquesta espècies no la citen Batalla i Masclans. Tot i que és molt abundant a tot el curs del riu. Podria ser que aquesta espècie hagués colonitzat en la zona en els darrers anys?

Santalacies

Osyris alba L.

Vilabella. CF6166. 210 m. 24 maig 86.

Garrigues i pinars, és més abundant cap a la part baixa.

Thesium divaricatum Jan.

Vilabella. CF6166. 220 m. 24 maig 86.

Llocs secs, marges de camins, en garrigues.

Poligonàcies

Rumex crispus L.

Santes Creus. CF6378. 330 m. 4 juliol 86.

Herbassars humits.

Bilderdykia convolvulus (L.) Dumort.

Vilabella. CF6166. 200 m. 24 maig 86.

Conreus.

Polygonum persicaria L.

Vilabella. CF6066. 190 m. 24 juliol 86.

Terres humides de prop del riu.

P. aviculare L.

Querol. CF6687. 500 m. 31 juliol 86.

Cultius, camins.

Quenopodiàcies

Chenopodium murale L.

El Pont. CF6381. 350 m. 4 juliol 86.

Ambients ruderals.

Ch. album L.

Aiguamúrcia. CF6276. 270 m. 24 juliol 86.

Ambients ruderals.

Amarantàcies

Amaranthus retroflexus L.

Montferri. CF6276. 270 m. 24 juliol 86.

En terres nitròfiles i cultius.

Cactàcies

Opuntia ficus-indica (L.) Mill.

Espontània a la part baixa, pocs exemplars.

Portulacàcies

Portulaca oleracea L.

Montferri. CF6270. 220 m. 24 juliol 86.

Conreus.

Cariofil·làcies

Silene vulgaris Sm.

Santes Creus. CF6378. 350 m. 12 agost 86.

Vora els camins, bastant comú a tota la zona.

Saponaria ocymoides L.

Querol. CF6687. 500 m. 31 juliol 86.

Present només a la part alta de la zona estudiada.

Petrorhagia prolifera (L.) Ball et Heyw.

Querol. CF6384. 400 m. 31 juliol 86.

Cultius abandonats.

Arenaria serpyllifolia L.

Querol. CF6688. 500 m. 7 agost 86.

Stellaria media Vill.

Vilardida. CF6271. 250 m. 15 març 86.

Marges de cultius

Paronychia argentes Lamk.

Santes Creus. CF6378. 320 m. 3 maig 86.

Euforbiàcies

Euphorbia peplus L.

Santes Creus. CF6378. 310 m. 3 maig 86.

Planta nitròfila.

E. Segetalis L.

Vilabella. CF6166. 210 m. 24 maig 86.

Conreus, terres seques.

E. amygdaloides L.

El Pont. CF6585. 450 m. 3 maig 86.

Bosc i matoll de tota la zona.

E. characias L.

El Pont. CF6382. 350 m. 4 gener 86.

Terres humides.

E. nicaeensis All.

Vilabella. CF6166. 200 m. 24 maig 86.

Garrigues de tota la zona, sobretot de la part baixa.

E. serrata L.

El Pont. CF6585. 450 m. 3 maig 86.
Marges de camps i camins.

Mercurialis tomentosa L.

El Pont. CF6585. 450 m. 4 gener 86.
Marges pedregosos del riu.

M. annua L.

Montferri CF6270. 220 m. 24 juliol 86.
Planta nitròfila.

Buxàcies*Buxus sempervirens* L.

Querol. CF6688. 500 m. 11 juliol 86.

S'ha trobat algun exemplar aïllat a la part alta de la zona. En llocs ombrívols.

Aristolochiàcies*Aristolochia pistolochia* L.

Vilabella. CF6166. 200 m. 24 maig 86.
En erms, poc abundant en tota la zona.

Ranunculàcies*Clematis flammula* L.

El Pont. CF6384. 400 m. 17 juliol 86.
En garrigues.

C. vitalba L.

El Pont. CF6381. 350 m. 4 juliol 86.
Bosc i garrigues.

Hepatica nobilis Miller.

Querol. CF6688. 500 m. 7 agost 86.
Bosc i llocs ombrívols.

Ranunculus repens L.

Santes Creus. CF6378. 320 m. 3 maig 86.
Terres de vora el riu, humides.

Aquilegia vulgaris L.

Querol CF6687. 500 m. 7 agost 86.

D'aquesta espècie, n'he trobats uns 6-7 exemplars amb fruit en un torrent sec. No la citen Batalla i Masclans.

Helleborus foetidus L.

Vilardida. CF6272. 250 m. 25 març 86.
A la part baixa es troba a les vores del riu.

Papaveràcies*Papaver rhoeas* L.

El Pont. CF6381. 350 m. 4 juliol 86.

Sembrats, camps i marges de camins.

Chelidonium majus L.

Santes Creus. CF6378. 350 m. 3 maig 86.

Component de l'estrat herbàci de l'albereda.

Fumaria officinalis L.

Vilardida. CF6272. 250 m. 25 març 86.

Cultius i erms, sobretot de la part baixa.

F. capreolata L.

El Pont. CF6383. 350 m. 29 març 86.

Marges de cultius.

F. parviflora Lamk.

El Pont. CF6383. 350 m. 29 març 86.

Cultius i marges de camins.

Platycapnos spicata (L.) Bernh.

Vilardida. CF6272. 250 m.

Marges de cultius, vores de camins.

Sarcocapnos enneaphylla DC.

El Pont. CF6383. 350 m. 14 desembre 86.

Balmes i parets de prop del poble.

Glaucium flavum Crantz.

Aiguamúrcia CF6276. 270 m. 24 juliol 86.

Terrenys pedregosos de prop del riu. Aquesta espècie no està citada per Batalla i Masclans.

Crucíferes*Diplotaxis eruroides* (L.) DC.

Vilardida. CF6271. 250 m. 15 març 86.

Conreus, erms.

D. muralis (L.) DC.

Santes Creus. CF6378. 350 m. 12 agost 86.

Ambients ruderals.

Sisymbrium officinale L.

El Pont. CF6585. 450 m. 3 maig 86.

Ambients ruderals.

Alliaria officinalis Andrzej.

Santes Creus. CF6378. 310 m. 3 maig 86.

Albereda

Nasturtium officinale R. Br.

Vilabella. CF6166. 200 m. 24 maig 86.

En aigües quietes.

Alyssum alyssoides L.

El Pont CF6383. 350 m. 29 març 86.

Camins i marges de camps.

A. maritimum (L.) Lamk.

Santes Creus. CF6378. 350 m. 12 agost 86.

Ambients ruderals.

Biscutella laevigata L.

Querol. CF6688. 500 m. 11 juliol 86.

Erms i herbassars.

Thlaspi perfoliatum L.

El Pont. CF6383. 350 m.

Cunetes i marges de cultius.

Capsella bursa-pastoris (L.) Moench.

El Pont. CF6585. 450 m. 3 maig 86.

Camps de cultiu, erms.

Lepidium draba L.

Vilardida. CF6273. 250 m. 25 març 86.

Cultius

Cardamine hirsuta L.

El Pont. CF6585. 350 m. 29 març 86.

Marges de cultius. Aquesta espècie no està citada per Batalla i Masclans.

Resedàcies

Reseda lutea L.

Vilardida. CF6272. 250 m. 25 març 86.

Talussos, erms, vores de camins.

R. phyteuma L.

El Pont. CF6585. 450 m. 3 maig 86.

Vinyes, conreus.

Cistàcies

Cistus albidus L.

El Pont. CF6585. 450 m. 3 maig 86.

Boscós afectats pels incendis, sobretot a la part alta.

C. chussi Dun.

El Pont. CF6585. 450 m. 3 maig 86.

Boscós clars.

C. salviaefolius L.

El Pont. CF6585. 450 m. 3 maig 86.

Boscós clars.

Helianthemum lavandulifolium Mill.

El Pont. CF6384. 400 m. 17 juliol 86.

Garrigues i boscós clars.

H. nummularium (L.) Mill.

Querol. CF6687. 500 m. 7 agost 86

Bosc de la part alta.

H. apenninum (L.) Lamk.

Vilardida. CF6272. 250 m. 25 març 86

Matolls i garrigues.

Fumaria ericoides (Cav.) Pau.

El Pont. CF6384. 400 m. 17 juliol 86.

Erms, terrenys àrids.

F. thymifolia (L.) Verlot.

Santes Creus. CF6378. 350 m. 12 agost 86.

Garrigues pròximes al riu.

Tamaricàcies

Tamarix gallica L.

Vilabella. CF6166. 200 m. 24 maig 86.

Vores del riu. Poc abundant.

Violàcies

Viola alba Bess.

Aiguamúrcia. CF6276. 270 m. 24 juliol 86.

Hipericàcies

Hypericum tomentosum L.

Querol. CF6585. 550 m. 17 juliol 86.

Vora l'aigua.

H. perforatum L.

El Pont. CF6381. 350 m. 4 juliol 86.

Herbassars de tota la zona.

H. acutum Moench.

Querol. CF6688. 500 m. 11 juliol 86.

Terres humides de prop de l'aigua.

Crassulàcies

Sedum sediforme (Jacq.) Pau.

Santes Creus. CF6378. 350 m. 4 juliol 86.

Terrenys secs i pedregosos de tota la zona.

Rosàcies

Prunus spinosa L.

El Pont. CF6384. 400 m. 17 juliol 86.

Bardisses.

Potentilla repians L.

Vilardida. CF6272. 250 m. 25 març 86.

Herbassars humits, boscos clars.

P. caulescens L.

Querol CF6688. 500 m. 11 juliol 86.

Esquerdes de les roques.

Rubus caesius L.

Vilabella. CF6166. 200 m. 24 maig 86.

Vegetació de la vora del riu.

R. ulmifolius Schot.

El Pont. CF6381. 350 m. 4 juliol 86.

Constitueix una vegetació impenetrable a la vora del riu.

Rosa canina L.

Vilabella. CF6166. 200 m. 24 maig 86.

Exemplars aïllats a la vora del riu.

Agrimonia eupatoria L.

El Pont. CF6381. 350 m. 4 juliol 86.

Herbassars humits de la vora del riu.

Sanguisorba minor Scop. ssp. *muricata* (Gremli) Briq.

Querol. CF6688. 500 m. 7 agost 86.

Marges de camins, herbassars.

Crataegus monogyna Jacq.

Vilardida. CF6273. 250 m. 25 març 86.

Sorbus domestica L.

Querol. CF6586. 550 m. 17 juliol 86.

Alguns exemplars a la part alta, en el viver, prop de riu.

Amelanchier ovalis Moench.

Querol. CF6688. 500 m. 11 juliol 86.

Boscos clars.

Papilionàcies*Ulex parviflorus* Pourr.

Vilardida. CF6272. 250 m. 25 març 86.

Terres àrides de tota la zona, especialment les alterades pels incendis.

Spartium junceum L.

Vilabella. CF6166. 200 m. 24 maig 86.

Terres àrides i soleiades.

Genista scorpius (L.) Lamk.

El Pont. CF6383. 350 m. 29 març 86.

Matolls secs.

G. hispanica L.

El Pont. CF6585. 450 m. 3 maig 86.

Boscos clars, garrigues.

G. patens (L.) DC.

Querol. CF6688. 500 m. 7 agost 86.

Boscós de la part alta.

Argyrolobium zanonii (Turra) Ball.

El Pont. CF6585. 450 m. 3 maig 86.

Terres seques.

Ononis spinosa L.

Vilabella. CF6166. 200 m. 24 maig 86.

Erms, terres seques.

O. pusilla L.

Querol. CF6688. 500 m. 7 agost 86.

Terres àrides de la part alta.

O. minutissima L.

El Pont. CF6384. 400 m. 17 juliol 86.

Terres pedregoses, esquerdes de roques.

Anthyllis cytisoides L.

Vilabella. CF6166. 200 m. 5 juny 86.

Garrigues.

Medicago lypulina L.

El Pont. CF6585. 450 m. 3 maig 86.

Marges de camins i cultius.

M. sativa L.

Querol. CF6688. 500 m. 11 juliol 86.

Marges de cultius i camins per tota la zona.

M. littoralis Rhode var. *littoralis*.

Vilabella. CF6066. 190 m. 24 juliol 86.

Herbassars, terres seques.

M. minima (L.) Grufb.

Querol. CF6688. 500 m. 7 agost 86.

Vores de camins.

Melilotus indica (L.) All.

Querol. CF6688. 500 m. 11 juliol 86.

Terres humides de la vora del riu.

M. alba Desr.

Querol. CF6688. 500 m. 11 juliol 86.

Es troba juntament amb l'espècie anterior.

Aquesta espècie no està citada per Batalla i Masclans.

Trifolium campestre Schreber.

Querol. CF6688. 500 m. 11 juliol 86.

Marges de camins i camps.

T. repens L.

Querol. CF6688. 500 m. 11 juliol 86.

Terres humides de la vora del riu.

T. pratense L.

El Pont. CF6381. 350 m. 4 juliol 86.

Prats humits de la vora del riu.

- Dorycnium pentaphyllum* Scop.
El Pont. CF6381. 350 m. 4 juliol 86.
Bosc i garrigues.
- D. rectum* DC.
El Pont. CF6381. 350 m. 4 juliol 86.
Terres de la vora del riu.
- D. hirsutum* (L.) Ser.
Querol. CF6688. 500 m. 11 juliol 86.
Llocs secs, pinedes.
- Lotus corniculatus* L. sap. *corniculatus*.
Querol. CF6688. 500 m. 11 juliol 86.
Herbassars secs.
- Astragalus monspessulanus* L.
El Pont. CF6585. 450 m. 3 maig 86.
Erms i herbassars.
- Colutes arborescens* L.
Querol. CF6687. 500 m. 7 agost 86.
Bosc clar, exemplars aïllats en la part alta.
- Psoralea bituminosa* L.
El Pont. CF6381. 350 m. 4 juliol 86.
Vores de camins, cunetes i marges.
- Lathyrus cicera* L.
El Pont. CF6585. 450 m. 3 maig 86.
Marges de cultius.
- L. latifolius* L.
Querol. CF6687. 500 m. 7 agost 86.
Terres fresques dels marges de conreus.
- Coronilla emerus* L.
Querol. CF6688. 500 m. 11 juliol 86.
Marges de bosc, alguns exemplars aïllats.
- C. minima* L.
El Pont. CF6585. 450 m. 3 maig 86.
Bosc de la part alta.
- C. juncea* L.
El Pont. CF6585. 450 m. 3 maig 86.
Bosc de la part alta.
- Hippocrepis glauca* Ten.
El Pont. CF6585. 450 m. 3 maig 86.
Garrigues i erms.
- Onobrychis saxatilis* (L.) Lamk.
El Pont. CF6585. 450 m. 3 maig 86.
Marges de pinedes.
- O. supina* DC.
El Pont. CF6384. 400 m. 17 juliol 86.
Terres àrides, marges de garrigues i pinedes.

Ceretonia siliqua L.

Cultivada i subespontània a la part baixa de la zona estudiada.

Timeleàcies*Daphne gnidium* L.

El Pont. CF6383. 350 m. 29 març 86.

Marges del riu, vores de camins.

D. laureola L.

Querol. CF6687. 500 m. 31 juliol 86.

Bosc ombrívols de la part alta.

Thymelaea tinctoria (Pourr.) Endl.

El Pont. CF6383. 350 m. 29 març 86.

Garrigues, marges de bosc.

Litràcies*Lythrum salicaria* L.

Querol. CF6688. 500 m. 11 juliol 86.

Abundant per les vores del riu.

Mirtàcies*Myrtus communis* L.

Vilabella. CF6066. 190 m. 24 juliol 86.

He trobat alguns exemplars vora el riu, només a la zona citada.

Punicàcies*Punica granatum* L.

Aiguamúrcia. CF6276. 270 m. 24 juliol 86.

Escapada de cultius. Aquesta espècie no és citada per Batalla i Masclans.

Onagràcies*Epilobium hirsutum* L.

El Pont. CF6381. 350 m. 4 juliol 86.

Terres humides de la vora del riu.

E. parviflorum Schrb.

Querol. CF6688. 500 m. 11 juliol 86.

Terres humides de la vora del riu.

Malvàcies*Malva sylvestris* L.

Santes Creus. CF6378. 350 m. 4 juliol 86.

Abundant per tota la zona.

Althaea officinalis L.

Santes Creus. CF6378. 350 m. 4 juliol 86.

És freqüent a les proximitats de l'aigua.

Linàcies*Linum strictum* L.

Querol. CF384. 400 m. 31 juliol 86.

Erms i herbassars secs.

L. narbonense L.

El Pont. CF6585. 450 m. 3 maig 86.

Garrigues i marges de boscos, sobretot a la part alta.

Oxalidàcies*Oxalis corniculata* L.

Santes Creus. CF6378. 350 m. 12 agost 86.

Ambients ruderals.

Geraniàcies*Geranium rotundifolium* L.

Santes Creus. CF6378. 350 m. 12 agost 86.

En llocs nitròfils.

Zigofilàcies*Tribulus terrestris* L.

Vilabella. CF6066. 190 m. 24 juliol 86.

Conreus abandonats.

Rutàcies*Ruta chalepensis* L.

Vilabella. CF6166. 210 m. 24 maig 86.

Poligalàcies*Polygala rupestris* Pourr.

El Pont. CF6384. 400 m. 17 juliol 86.

En roques.

P. calcarea Schultz.

Querol. CF6687. 500 m. 7 agost 86.

En roques del costat d'un rec.

Anacardiàcies*Pistacia lentiscus* L.

Vilardida. CF6272. 250 m. 15 març 86.

Boscos clars, formant mates.

P. terebinthus L.

Querol CF6688. 550 m. 11 juliol 86.
Alguns exemplars en el camí del viver.

Aceràcies*Acer campestre* L.

Santes Creus. CF6378. 350 m. 4 juliol 86.
Formant part de la vegetació de l'albereda.

A. monspessulanum L.

Querol. CF6688. 500 m. 11 juliol 86.
Boscors clars de la part superior.

Coriariàcies*Coriaria myrtifolia* L.

Querol. CF6688. 500 m. 11 juliol 86.
En llocs humits. Abundant.

Aquifoliàcies*Ilex aquifolium* L.

Querol. CF6687. 500 m. 7 agost 86.
Algun exemplar a la part alta del riu.

Ramnàcies*Rhamnus lycioides* L.

El Pont CF6384. 400 m. 17 juliol 86.
Terres seques, marges de boscors.

R. alaternus L.

El Pont CF6381. 350 m. 4 juliol 86.
Boscors i llocs frescos

Cornàcies*Cornus sanguinea* L.

El Pont. CF6384. 400 m. 17 juliol 86.
Vegetació pròxima al riu. Cap a la part baixa de la zona hi ha alguns exemplars aïllats.

Araliàcies*Hedera helix* L.

Querol. CF6586. 500 m. 17 juliol 86.
En roques fresques.

Umbel·líferes

Daucus carota L.

Querol. CF6688. 500 m. 11 juliol 86.

Erms i cultius.

Torilis arvensis (Huds) Link.

Santes Creus. CF6378. 350 m. 4 juliol 86.

Herbassars.

Foeniculum vulgare Mill.

Querol. CF6688. 500 m. 11 juliol 86.

Bupleurum fruticosum L.

El Pont. CF6381. 350 m. 4 juliol 86.

B. fruticosum L.

Querol. 550 m. 30 març 86.

Herbassars secs.

B. rigidum L.

Querol. CF6586. 550 m. 17 juliol 86.

Apium nodiflorum (L.) Lag.

Vilabella. CF6166. 200 m. 24 maig 86.

Arrelada dins el riu.

A. graveolens L.

Aiguamúrcia. CF6276. 270 m. 24 juliol 86.

Marges del riu formant grans masses molt oloroses.

Eryngium campestre L.

El Pont. CF6381. 350 m. 4 juliol 86.

En erms de tota la zona.

Conium maculatum L.

Querol. CF6688. 500 m. 11 juliol 86.

Terrenys frescos i humits de vora el riu.

Aquesta espècie no és citada per Batalla i Masclans

Petroselinum crispum L.

Querol. CF6688. 500 m. 11 juliol 86.

Aquesta espècie no és citada per Batalla i Masclans.

Primulàcies

Lysimachia ephemera L.

Querol. CF6687. 500 m. 31 juliol 86.

Vores del riu, terres entollades.

Coris monspeliensis L.

Vilabella. CF6166. 200 m. 24 maig 86.

Garrigues i matolls secs i poc espessos.

Anagallis arvensis L.

El Pont. CF6585. 450 m. 3 maig 86.

Conreus, marges herbosos.

A. tenella L.

Querol. CF6687. 500 m. 31 juliol 86.

Terres humides i ombrejades de la vora del riu.

Samolus valerandii L.

El Pont. CF6384. 400 m. 17 juliol 86.

Roques i pedres humides de la vora del riu, freqüent en els recs laterals del riu.

Ericàcies*Arbutus unedo* L.

Querol. CF6687. 500 m. 31 juliol 86.

Alguns exemplars aïllats en la part alta.

Erica multiflora L.

El Pont. CF6383. 350 m. 29 març 86.

Garrigues i terres afectades per incendis.

Convolvulàcies*Calystegia sepium* (L.) R. Br.

El Pont. CF6384. 400 m. 17 juliol 86

Bardisses de la vora del riu.

Convolvulus lanuginosus Desr.

El Pont. CF6585. 450 m. 3 maig 86.

Boscors clars.

C. althaeoides L.

Vilabella. CF6166. 210 m. 24 maig 86.

Conreus.

C. arvensis L.

Querol. CF6687. 500 m. 31 juliol 86.

Terres cultivades, vinyes.

Cuscutàcies*Cucuta epithymum* (L.) Murr.

Querol. CF6688. 500 m. 11 juliol 86.

Sobre *Genista scorpius*.

Boraginàcies*Lithospermum fruticosum* L.

Vilardida. CF6272. 250 m. 25 maig 86.

Vores de vinyers, garrigues i boscors clars.

L. officinale L.

Querol. CF6687. 550 m. 30 novembre 85.

Terres pròximes al riu. Aquesta espècie no està citada per Batalla i Masclans.

L. arvense L.

Vilardida. CF6271. 250 m. 3 maig 86.

Marges de cultius, camins i cunetes.

Echium vulgare L.

Querol. CF6688. 500 m. 11 juliol 86.

Erms, camins, matolls clars.

Cunoglossum creticum Mill.

Vilabella. CF6166. 190 m. 24 juliol 86.

Erms i cultius poc cuidats.

Solanàcies*Solanum nigrum* L.

Vilabella. CF6166. 180 m. 24 juliol 86

Llocs cultivats, prop de les cases.

S. dulcamara L.

Santes Creus. CF6378. 350 m. 4 juliol 86.

Vora l'aigua i en llocs frescos.

Hyoscyamus albus L.

Santes Creus. CF6378. 350 m. 4 juliol 86.

A les parets del monestir.

Escrofulariàcies*Verbascum pulverelementum* Vill.

Santes Creus. CF65378. 350 m. 4 juliol 86.

Al llit sec i pedregós del riu.

V. sinuatum L.

Santes Creus. CF6378. 350 m. 4 juliol 86.

Llocs secs, a les vores de camins.

Antirrhinum majus L.

Querol. CF6586. 550 m. 17 juliol 86.

Scrophularia aquatica L.

Vilabella. CF6166. 200 m. 24 maig 86.

Per tota la zona estudiada a la vora de l'aigua.

Linaria supina (L.) DC.

El Pont. CF6383. 350 m. 29 març 86.

Marges de camins.

Veronica beccabunga L.

Querol. CF6688. 500 m. 4 agost 86

Arrelada dins l'aigua.

V. anagallis-aquatica L.

Santes Creus. CF6378. 310 m. 3 maig 86.

Dins l'aigua.

V. persica Poir.

Vilardida. CF6272. 250 m. 25 març 86.

Terres conreades.

Kickxia elatine (L.) Dumort.

Santes Creus. CF6378. 350 m. 12 agost 86.

Terrenys pedregosos de vora el riu.

Aquesta espècie no és citada per Batalla i Masclans, si bé citen *K. spuria* que es diferencia de l'anterior per tenir les fulles més arrodonides i no en «alabarda».

Verbenàcies*Verbena officinalis* L.

Querol. CF6688. 500 m. 11 juliol 86.

Vores de camins.

Labiades*Lavandula latifolia* (L.) Vill.

Querol. CF6586. 550 m. 17 juliol 86.

Abundant en terres seques i no massa poblades de vegetació.

Mentha aquatica L.

Santes Creus. CF6378. 350 m. 12 agost 86.

Vora l'aigua, juntament amb altres mentes.

M. rotundifolia L.

Santes Creus. CF6378. 350 m. 4 juliol 86.

Vora l'aigua. Per tota la zona estudiada.

M. longifolia (L.) Hudson.

Santes Creus. CF6378. 350 m. 4 juliol 86.

Vora l'aigua.

Lycopus europaeus L.

Querol. CF6586. 550 m. 17 juliol 86.

Vora l'aigua, per tota la zona estudiada.

Origanum vulgare L.

El Pont. CF6381. 350 m. 4 juliol 86.

Terrenys secs amb matolls.

Thymus vulgaris L.

Vilardida. CF6272. 250 m. 25 març 86.

Garrigues.

Satureja montana L.

El Pont. 350 m. 14 desembre 85.

Garrigues.

Calamintha clinopodium Benth

Querol. CF6687. 500 m. 31 juliol 86.

Herbassars humits.

Rosmarinus officinalis L.

El Pont. CF6381. 330 m. 4 gener 86.

Garrigues, sobretot a la part alta.

Salvia verbenaca L.

Vilardida CF6273. 250 m. 25 març 86.

Talussos.

Lamium amplexicaule L.

Vilardida. CF6271. 250 m. 15 març 86.

Cultius.

Stachys ocymastrum (L.) Briq.

Montferri. CF6270. 220 m. 24 juliol 86.

Marges de conreus.

Ballota nigra L.

Querol. CF6384. 400 m. 31 juliol 86.

Marges de cultius.

Sideritis scordioides L.

Vilabella. CF6166. 210 m. 24 maig 86.

Alguns exemplars a la part baixa.

Marrubium vulgare L.

El Pont. CF6383. 350 m. 29 març 86.

Planta nitròfila.

Prunella grandiflora (L.) Scholler.

Santes Creus. CF6378. 350 m. 4 juliol 86.

Terrenys humits.

Ajuga chamaepitys (L.) Schreb.

Santes Creus. CF6378. 310 m. 3 maig 86.

Teucrium chamaedrys L.

Querol. 550 m. 30 novembre 85.

Vores de camins.

T. pyrenaicum L.

Querol. CF6586. 550 m. 11 agost 86.

T. polium L.

Querol. CF6586. 550 m. 11 agost 86.

Acinos arvensis (Lam.) Dandy.

Querol. CF6688. 550 m. 7 agost 86.

Aquesta espècie no és citada per Batalla i Masclans. De tota manera, és una espècie dubtosa.

Globulariàcies*Globularia vulgaris* L.

El Pont. CF6585. 450 m. 3 maig 86.

Garrigues.

G. alypum L.

Querol. CF6688. 550 m. 30 novembre 85.

Plantaginàcies

Plantago sempervirens Crantz.

Santes Creus. CF6378. 350 m. 4 juliol 86.

Vores de camins.

P. coronopus L.

Vilabella. CF6166. 190 m. 24 juliol 86.

Camps i camins de tota la zona.

P. albicans L.

Santes Creus. CF6378. 350 m. 12 agost 86.

Garrigues seques.

P. lagopus L.

Vilabella. CF6066. 190 m. 24 juliol 86.

P. lanceolata L.

Vilabella. CF6166. 200 m. 24 maig 86.

Herbassars humits.

P. major L.

Querol. CF6586. 550 m. 17 juliol 86.

Terrenys humits de vora el riu.

P. media L.

Querol. CF6586. 550 m. 17 juliol 86.

Terrenys humits de vora el riu.

Genciànacies

Centaureum linariifolium (Lam.) Beck.

Vilabella. CF6166. 190 m. 24 maig 86.

Garrigues, boscos clars.

Blackstonia perfoliata (L.) Hudson.

El Pont. CF6381. 350 m. 4 juliol 86.

Herbassars humits.

Apocinàcies

Vinca difformis Pourr.

Santes Creus CF6378. 310 m. 3 maig 86.

Formant part de la vegetació herbàcia de l'albereda.

Asclepiadàcies

Cynanchum acutum L.

Querol. CF6384. 400 m. 31 juliol 86.

Marges secs.

Vincetoxicum nigrum (L.) Moench.

Vilabella. CF6166. 200 m. 24 maig 86.

Terres seques. Aquesta espècie no és citada per Batalla i Masclans.

Oleàcies*Phillyrea angustifolia* L.

El Pont. CF6384. 400 m. 17 juliol 86.
Exemplars aïllats en garrigues i boscos.

Ph. media L.

Querol. CF6688. 550 m. 30 novembre 85.
Pocs exemplars a la part alta.

Ligustrum vulgare L.

Querol. CF6688. 500 m. 11 juliol 86.
Boscos de la part alta.

Olea europaea L.

Querol. CF6586. 550 m. 17 juliol 86.
Espontània per tota la zona.

Fraxinus angustifolia Vahl.

Querol. CF6688. 500 m. 11 juliol 86.
Vegetació de ribera.

Rubiàcies*Rubia peregrina* L.

Santes Creus. CF6378. 350 m. 3 maig 86.
Herbassars humits.

Asperula cynanchica L.

El Pont. CF6381. 350 m. 4 juliol 86.
Erms secs.

Galium lucidum All.

Querol. CF6586. 550 m. 17 juliol 86.
Aquesta espècie no és citada per Batalla i Masclans.

Caprifoliàcies*Sambucus ebulus* L.

Montferri. CF6270. 220 m. 24 juliol 86.
Marges humits del riu.

S. nigra L.

Santes Creus. CF378. 350 m. 3 maig 86.
Formant part de la vegetació de l'albereda.

Viburnum tinus L.

El Pont. CF6381. 350 m. 14 desembre 85.
Vegetació de vora el riu.

Lonicera implexa Ait.

Vilabella. CF6166. 200 m. 24 maig 86.
Boscos i matolls.

L. etrusca Santi.

Querol. CF6586. 550 m. 17 juliol 86.
Algun exemplar aïllat vora el riu.

L. xylosteum L.

Querol. CF6687. 500 m. 7 agost 86.
Molt pocs exemplars en la zona esmentada.

Valerianàcies*Centranthus ruber* (L.) DC.

El Pont. CF6382. 350 m. 14 desembre 85.
Terres de vora el riu. Aquesta espècie no la citen Batalla i Masclans.

Dipsacàcies*Dipsacus silvestris* Huds.

Santes Creus. CF6378. 350 m. 4 juliol 86.
Llit sec i pedregós del riu.

D. sativus (L.) Honck.

Aiguamúrcia. CF6276. 270 m. 24 juliol 86.
Terres pedregoses del riu.

Aquesta espècie no és citada per Batalla i Masclans. Si bé que c juntament amb l'espècie anterior, es diferencia perquè té les bràctees flo corbades i té menys espines a la tija.

Cephalaria leucantha (L.) Schr.

El Pont. CF6384. 400 m. 17 juliol 86.
Erms, marges de camins.

Scabiosa atropurpurea L.

Santes Creus. CF6378. 350 m. 4 juliol 86.
Marges de cultius i camins.

Cucurbitàcies*Echallium elaterium* (L.) Rich.

Vilabella. CF6166. 190 m. 24 juliol 86.
Proximitat de camins i cases.

Bryonia dioica Pacq.

El Pont. CF6381. 350 m. 4 juliol 86.
Es troba a la vora del riu que té una vegetació abundant.

Campanulàcies*Campanula trachelium* L.

Querol. CF6687. 500 m. 31 juliol 86.
Bosc humits de la part alta.

Compostes*Eupatorium cannabinum* L.

El Pont. CF6384. 400 m. 17 juliol 86.
Terres de la vora del riu. Comú a tota la zona.

Tussilago farfara L.

Aiguamúrcia. CF6276. 270 m. 24 juliol 86.
Talussos argilosos.

Erigeron canadensis L.

Santes Creus. CF6380. 350 m. 4 juliol 86.

Vores de camps de cultiu i camins

Senecio vulgaris L.

El Pont. CF6381. 330 m. 4 juliol 86.

Àmbits ruderals de tota la zona.

Anthemis arvensis L.

Vilardida. CF6272. 220 m. 25 març 86.

Vinyes i camins.

Santolina chamaecyparissus L.

Santes Creus. CF6378. 350 m. 4 juliol 86.

Garrigues.

Pallenis spinosa (L.) Cass.

Querol. CF6688. 500 m. 11 juliol 86.

Vores de camins i camps.

Inula conyza DC.

Querol. CF6687. 500 m. 31 juliol 86.

Bosc clar i garrigues.

I. graveolens (L.) Desf.

Querol. CF6586. 500 m. 17 juliol 86.

I. viscosa (L.) Ait.

Montferri. CF6270. 220 m. 24 juliol 86.

Terres incultes, marges de camins.

Pulicaria dysenteriea (L.) Bernh.

El Pont. CF6381. 350 m. 4 juliol 86.

Terres de vora el riu.

Jasonia glutinosa (L.) DC.

Querol. CF6586. 550 m. 17 juliol 86.

Esquerdes de les roques.

Helichrysum stoechas (L.) DC.

El Pont. CF6585. 450 m. 3 maig 86.

Erms, garrigues.

Calendula arvensis L.

El Pont. CF6585. 350 m. 4 gener 86.

Ambients ruderals.

Echinops ritro L.

El Pont. CF6384. 400 m. 17 juliol 86.

Erms, terres incultes, garrigues, marges de boscos.

Cirsium vulgare (Savi.) Ten.

Querol. CF6687. 500 m. 31 juliol 86.

Vores de camins.

C. eriophorum (L.) Scop.

Querol. CF6688. 500 m. 7 agost 86.

Erms i vores de camins.

- Carthamus lanatus* L.
 Querol. CF6586. 500 m. 17 juliol 86.
 Terres àrides, herbassars secs.
- Centaurea scabiosa* L.
 Querol. CF6586. 550 m. 17 juliol 86.
 Marges de sembrats.
- C. linifolia* Vahl.
 Vilabella. CF6166. 210 m. 24 maig 86.
 Marges de bosc i de cultius.
- C. calcitrapa* L.
 Vilabella. CF6166. 200 m. 24 maig 86.
 Ambients nitròfils.
- C. aspera* L.
 El Pont. CF6381. 350 m. 4 juliol 86.
 Vores de camins i conreus.
- C. conifera* L.
 Querol. CF6586. 550 m. 17 juliol 86.
 Garrigues de tota la zona
- Stachelina dubia* L.
 Querol. CF6586. 550 m. 17 juliol 86
 Marges de camins, garrigues.
- Carlina lanata* L.
 Querol. CF6384. 400 m. 31 juliol 86
 Erms, camps abandonats.
- C. vulgaris* L.
 Querol. CF6688. 500 m. 11 juliol 86
 Erms.
- Atractylis humilis* L.
 Querol. CF 6787. 500 m. 31 juliol 86
 Erms i garrigues.
- Arctium minus* (Hill) Bernh.
 Santes Creus. CF6378. 350 m. 4 juliol 86
 A l'albereda.
- Picris hieracioides* L.
 Aiguamúrcia. CF6276. 270 m. 24 juliol 86.
 Terres seques i herbassars.
- P. echioides* L.
 Aiguamúrcia. CF6276. 270 m. 24 juliol 86.
 Terres humides pròximes al riu.
- Urospermum dalechampii* Desf.
 Vilabella. CF6166. 200 m. 24 maig 86.
- Tragopogon major* Jacq.
 Vilabella. CF6166. 200 m. 24 maig 86.
 Erms i prats.

Chondrilla juncea L.

El Pont. CF6381. 350 m. 4 juliol 86.

Camps de conreu.

Taraxacum officinale Weber.

El Pont. CF6381. 330 m. 4 gener 86.

Vora el riu.

Sonchus tenerrimus L.

El Pont. CF6382. 350 m. 14 desembre 85.

Terres de vora el riu.

S. asper All.

El Pont. CF6382. 350 m. 14 desembre 85.

Terres de vora el riu i cultius.

Crepis sancta (L.) Babç.

Vilardida. CF6273. 250 m. 25 març 86.

Terres de conreu.

Andryala integrifolia L.

Querol. CF6687. 500 m. 31 juliol 86.

Erms, vores de cultius

Lapsana communis L.

Querol. CF6586. 550 m. 17 juliol 86.

Marges de camins, vora el bosc.

Aquesta espècie, no la citen Masclans i Batalla.

Xanthium strumarium L.

Santes Creus. CF6378. 350 m. 12 agost 86.

Terres pedregoses del llit sec del riu.

Zaniqueliàcies*Zannichellia palustris* L.

El Pont. 350 m. 14 desembre 85.

Rec del poble. Dins els cursos lents d'aigua. Poc freqüent.

Liliàcies*Allium roseum* L.

Santes Creus. CF6378. 310 m. 3 maig 86.

Formant part de la vegetació de l'albereda.

Muscari racemosum L.

Vilardida. CF6278. 250 m. 25 març 86.

Vinyes, avellaners, cultius en general.

Aphyllanthes monspeliensis L.

El Pont. CF6585. 450 m. 3 maig 86.

Garrigues i pinars clars.

Asparagus acutifolius L.

Aiguamúrcia. CF6276. 270 m. 24 juliol 86.

Vores de pinars, garrigues, torrenteres.

Smilax aspera L.

Vilardida. CF6271. 250 m. 15 març 86.

Matolls

Ruscus aculeatus L.

Querol. CF6688. 500 m. 11 juliol 86.

Boscós de la part alta.

Amarilidàcies*Azave americana* L.

Marges, vores de camps en la part baixa.

Iridàcies*Gladiolus segetum* Gawl.

Vilabella. CF6166. 210 m. 24 maig 86.

Garrigues.

Juncàcies*Juncus bufonius* L.

Querol. CF6688. 500 m. 7 agost 86.

Terres de vora el riu.

Ciperàcies*Schoenus nigricans* L.

El Pont CF6383. 350 m. 29 març 86.

Terres humides.

Scirpus holoschoenus L.

El Pont. CF6381. 350 m. 4 juliol 86.

Marges del riu.

S. lacustris L.

Querol. CF6688. 500 m. 7 agost 86.

Vora l'aigua.

Carex halleriana. Asso.

El Pont. CF6383. 350 m. 29 març 86.

Llocs secs, garrigues.

C. glauca. Murr.

Querol. CF6687. 500 m. 7 agost 86.

Herbassar dels boscós.

C. pendula. Hudson

El Pont. CF6585. 450 m. 3 maig 86.

Terres humides. Aquesta espècie no és citada per Batalla i Masclans.

Gramínies*Setaria verticillata* (L.) P.B.

El Pont. CF6381. 350 m. 4 juliol 86.

- Marges de conreus.
S. glauca (L.) P.B.
 El Pont. CF6381. 350 m. 4 juliol 86.
 Vores del riu.
- Cynodon dactylon* (L.) Pers.
 Santes Creus. CF6378. 350 m. 12 agost 86.
 Abundant en marges de camps i conreus.
- Hyparrhenia hirta* (L.) Skapf.
 Vilabella. CF6165. 190 m. 24 juliol 86.
- Arundo donax* L.
 Molt comú per les vores del riu.
- Phragmites communis* Trin.
 Aiguamúrcia. CF6276. 270 m. 24 juliol 86.
 Vores del riu, llocs entollats.
- Stipa juncea* L.
 El Pont. CF6585. 450 m. 3 maig 86.
 Garrigues i boscos de pins.
- Oryzopsis miliacea* (L.) Asch. et Schw.
 Querol. CF6687. 500 m. 31 juliol 86.
 Conreus i camins de tota la zona.
- Avena barbata* Brot.
 Querol. CF6687. 500 m.
 Sembrats de tota la zona.
- A. bromoides* Gouan.
 Querol. CF6687. 500 m. 31 juliol 86.
 Prats i erms secs.
- Briza media* L.
 Querol. CF6687. 500 m. 7 agost 86.
 Herbassars de la part alta.
- Bromus sterilis* L.
 El Pont. CF6585. 330 m. 3 maig 86.
 Prats secs, marges de cultius.
- B. rubens* L.
 Vilabella. CF6166. 200 m. 24 maig 86.
 Marges de conreus.
- B. hordeaceus* L.
 Vilabella. CF6166. 200 m. 24 maig 86.
 Herbassars, marges de cultius.
- B. squarrosus* L.
 El Pont. CF6381. 350 m. 4 juliol 86.
 Herbassars secs.
- B. ramosus* Hudson.
 Querol. CF6687. 500 m. 31 juliol 86.
 Aquesta espècie no és citada al treball de Batall i Masclans.

Aegilops ovatus L.

Vilabella. CF6166. 200 m. 24 maig 86.

Terrenys erms.

Brachypodium phoenicoides (L.) R. et Sch.

El Pont. CF6381. 350 m. 4 juliol 86.

Abundant per boscos de tota la zona.

B. retusum (Pen.) Beauv.

Querol. CF6687. 500 m. 31 juliol 86.

Lolium perenne L.

Vilabella. CF6166. 200 m. 24 maig 86.

Camps secs, herbassars.

Paspalum vaginatum Swartz.

Santes Creus, CF6378. 350 m. 12 agost 86.

Terrenys humits pròxims al riu.

Aquesta espècie no és citada per Batalla i Masclans.

Orquidàcies*Ophrys fusca* Link.

El Pont. CF6383. 350 m. 29 març 86.

Talussos i marges de camins. Poc abundant.

Pal·màcies*Chamaerops humilis* L.

Exemplars aïllats en les garrigues de tota la zona.

Aràcies*Arum italicum* Mill.

Santes Creus. CF6278. 350 m. 4 març 86.

Formant part de la vegetació de l'albereda.

Lemnàcies*Lemna minor* L.

Aigües estancades de tot el riu.

Tifàcies*Typha angustifolia* L.

Marges del riu.

Espècies no citades per Batalla i Masclans

Salix babylonica

Humulus lupulus

Aquilegia vulgaris

Glaucium flavum

Cardamine hirsuta
Melilotus alba
Punica granatum
Conium maculatum
Lithospermum officinale
Kickxia elatine
Acinos arvensis
Vincetoxicum nigrum
Galium lucidum
Centranthus ruber
Dipsacus sativus
Lapsana communis
Carex pendula
Bromus ramosus
Paspalum vaginatum

Conclusió

El riu Gaià ofereix un ampli ventall de vegetació, així com tota la seva conca. És per això que caldria preservar la zona de la degradació, que ja es fa veure a la seva part baixa, per l'acció de l'home, i a la part alta, el fenomen de l'incendi forestal ha modificat l'aspecte general de la vegetació.

Potser pensant en aquest aspecte, l'estudi d'aquesta zona pot resultar interessant de cara a fer posteriors comparacions per veure com varia la vegetació.

Cal dir també, que l'herbari contenint un plec de quasi cada espècie citada en el treball ha quedat dipositat a l'Institut d'Estudis Vallencs, i que resta obert a modificacions i ampliacions. Per últim, em cal agrair la col·laboració de la Candela Batet i l'Eloi Josa, que m'han ajudat a recol·lectar i determinar els exemplars, així com a l'ajut rebut i les correccions que m'ha fet el Jordi Carreras, del Departament de Botànica de la Facultat de Biologia de la Universitat de Barcelona.

Bibliografia

- BOLÓS, O. i VIGO, J. *Flora dels Països Catalans*. Vol I. Ed. Barcino. Barcelona, 1984.
 BOUCHARD, J. *Flora catalana*. Vol I i II. Terra Nostra, 1971.
 CADEVALL, J. *Flora de Catalunya*. I.E.C. Barcelona 1913-1937.
 DIVERSOS AUTORS. *Mapa geològica de España*, hoja n.º 446. *Valls, memòria explicativa*, IGME. Madrid 1934.
 DIVERSOS AUTORS. *L'Alt Camp: marc físic, marc humà*. Òmnium Cultural. Valls, 1982.
 FERNANDEZ CASAS, J. *Plantas rupícolas de la Península Ibérica*. Ed. Blume. Madrid, 1982.

- FOLCH i GUILLEN, R. *L'albereda de Santes Creus*. Publicacions de l'Arxiu Bibliogràfic. Santes Creus, 1977.
- FONT QUER, P. *Plantas medicinales*. Ed. Labor, 1975.
- FOURNIER, F. *Les quatre flores de la France*. 1936.
- GARCIA ROLLAN, M. *Claves de la flora de España*. Vols. I i II. Ed. Mundi-Prensa. Madrid, 1981.
- GIL CARBAJO, J. *Els sòls agrícoles de l'Alt Camp*. Quaderns de Vilaniu, n.º 9. I.E.V. Valls, 1986.
- HERNANDEZ-CARDONA, A.M. *Las familias de fenerógamas de la flora Ibérica*. Cuadernos de biología. Ed. Omega, 1981.
- LOPEZ GONZALEZ, G. *Guía de arboles y arbustos de la Península Ibérica*. INCAFO. 1982.
- MALAGARRIGA, T. *Flora de la provincia de Tarragona*. I.E.T. Ramón Berenguer IV. Tarragona, 1971.
- MARGALEF, R. *La limnología*. Quadern d'ecologia aplicada n.º 4. Diputació de Barcelona. Barcelona, 1979.
- MASCLANS, F. *Aspecte general de la vegetació de la conca del Gaià*. But. Inst. Cat. Hist. Nat. 37. Barcelona, 1949.
- MASCLANS, F. *Catálogo de las plantas observadas en la cuenca del Gaià*. Collec. Botanica, II. Barcelona, 1950.
- MASCLANS, F. *Dos bosques caducifolios de Tarragona*. Ibérica n.º 124, 2a. època, 1951.
- POIUNIN, O. *Guía de campo de las flores de Europa*. Omega, 1974.
- TRENCH MESTRES, M. *Notes sobre climatologia vallenca*. Quaderns de Vilaniu, n.º 6 I.E.V. Valls, 1984.
- TUTIN, T.G. *Flora Europea*. Cambridge, 1964-1980.